PRAKTISCHE LEKTION

Nyjat der, die dhe das - Die bestimmten Artikel

Lektionskategorie: Mësime të gjuhës gjermane

> Do të mësoni përdorimin e nyjave të shquara der, die dhe das, gjininë gramatikore të emrave gjermanë dhe mënyrën se si nyja ndryshon sipas rasës e numrit.

Nyjat der, die dhe das - Die bestimmten Artikel

Përmbledhje e mësimit

Në gjuhën gjermane çdo emër ka një **gjini gramatikore**: mashkullore (*der*), femërore (*die*) ose asnjanëse (*das*). Nyja nuk është zbukurim: ajo ndryshon sipas rasës dhe mban informacionin gramatikor që shqipja e shpreh me mbaresa. Prandaj emri duhet mësuar **gjithmonë bashkë me nyjën e vet**.

Çfarë do të mësoni?

- Tri gjinitë gramatikore dhe nyjat përkatëse.
- Se gjinia gramatikore nuk përkon gjithmonë me gjininë natyrore.
- Tabelën e plotë të nyjave në katër rasat.
- Shenja praktike që ndihmojnë të merret me mend gjinia.

Shpjegimi i rregullit në shqip

Ekuivalenti më i afërt në gjuhën shqipe është mbaresa e trajtës së shquar: *libri*, *vajza*. Por ndërsa shqipja e ngjit shquarsinë në fund të fjalës, gjermanishtja përdor një **fjalë të veçantë para emrit**. Kjo fjalë ndryshon katër herë sipas rasës, prandaj nyja është çelësi i tërë gramatikës gjermane.

Tabela e nyjave të shquara

Rasa	Mashkullore	Femërore	Asnjanëse	Shumës
Nominativ (emërore)	**der** Mann	**die** Frau	**das** Kind	**die** Kinder
Akkusativ (kallëzore)	**den** Mann	**die** Frau	**das** Kind	**die** Kinder
Dativ (dhanore)	**dem** Mann	**der** Frau	**dem** Kind	**den** Kindern
Genitiv (gjinore)	**des** Mannes	**der** Frau	**des** Kindes	**der** Kinder

Vini re: vetëm **mashkullorja** e ndryshon nyjën në kallëzore (*der* → *den*). Kjo është arsyeja pse gabimet me kallëzoren shfaqen gati vetëm te emrat mashkullorë.

Gjinia gramatikore nuk është gjini natyrore

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

Gjermanisht: Das Mädchen ist jung.

Shqip: Vajza është e re.

Fjala *Mädchen* (vajzë) është **asnjanëse**, sepse mbaron me prapashtesën zvogëluese ***-chen***. Kjo tregon qartë se gjinia gramatikore ndjek formën e fjalës, jo kuptimin e saj. Prandaj nuk mund të merret me mend nga shqipja.

Shenja që ndihmojnë

Gjinia	Mbaresa ose grupi	Shembuj
der	-er (vepruesi), -ling, -ismus; ditët, muajt, stinët	*der Lehrer, der Frühling, der Montag, der Mai*
die	-ung, -heit, -keit, -schaft, -tion, -ei, -ie	*die Zeitung, die Freiheit, die Nation, die Familie*
das	-chen, -lein, -ment, -um; foljet e emërzuara	*das Mädchen, das Dokument, das Lernen*

Shumësi

Në shumës nyja e shquar është **die** për të tria gjinitë. Vështirësia kalon te vetë emri, sepse gjermanishtja ka disa mënyra formimi shumësi:

Mënyra	Njëjës	Shumës
-e	der Tisch	die Tische
-er + umlaut	das Buch	die Bücher
-n / -en	die Frau	die Frauen
-s	das Auto	die Autos
vetëm umlaut	der Vater	die Väter
pa ndryshim	der Lehrer	die Lehrer

Shembuj me përkthim

Gjermanisht: Der Lehrer erklärt die Regel.

Shqip: Mësuesi shpjegon rregullin.

Gjermanisht: Ich sehe den Mann.

Shqip: Unë shoh burrin.

Gjermanisht: Das Buch der Studentin ist neu.

Shqip: Libri i studentes është i ri.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
die Mädchen (njëjës)	**das Mädchen**	-chen e bën asnjanëse

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
Ich sehe der Mann.	**Ich sehe den Mann.**	kallëzorja mashkullore merr *den*
mësimi i emrit pa nyjë	mësoni **der Tisch**, jo vetëm *Tisch*	nyja është pjesë e fjalës
zgjedhja e gjinisë sipas shqipes	gjinia gjermane është e pavarur	*die Sonne* (dielli!), *der Mond* (hëna!)

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja ka dy gjini dhe e shpreh shquarsinë me mbaresë: *mal* → *mali*. Gjermanishtja ka tri gjini dhe një fjalë të veçantë para emrit. Për më tepër, *dielli* në shqip është mashkullor, kurse *die Sonne* në gjermanisht është femërore; *hëna* është femërore, kurse *der Mond* mashkullor. Kjo e provon se gjinia nuk përkthehet.

Përmbledhje e shkurtër

- Tri gjini: der, die, das; në shumës gjithmonë die.
- Vetëm mashkullorja ndryshon në kallëzore: der → den.
- Gjinia mësohet bashkë me emrin, kurrë veç.
- Mbaresat -ung, -heit, -keit janë gjithmonë femërore.

Këshilla praktike për ushtrime

1. Shkruani fjalorin tuaj gjithmonë me nyjë dhe me shumës: *der Tisch, die Tische*.
2. Përdorni ngjyra për tri gjinitë; kujtesa vizuale funksionon shumë mirë këtu.
3. Mësoni përmendsh mbaresat tipike; ato mbulojnë një pjesë të madhe të fjalorit.

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.